

A Győri Ítéltábla a Nagy és Kiss Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek a Katona György Ügyvédi Iroda** által képviselt szám alatti lakos **alperes** ellen kölcsönszerződésből eredő tartozás megfizetése iránt a Győri Törvényszék előtt folyamatba tett perében Győrött, 2018.szeptember 12.napján P.20.207/2017/34.szám alatt hozott ítélet ellen az alperes részéről 35.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes megfizetni az államnak az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívására 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket és 15 napon belül a felperesnek 793.750 (hétszázkilencvenháromezer-hétszázötven) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az **Cég1** (a továbbiakban **Cég1.**) naperőmű projekt megvalósítását tervezte Romániában. Ehhez finanszírozókat keresett, ennek során magyarországi és romániai hitelintézetekkel is felvette a kapcsolatot.

2014 januárjában **FP** közvetítésével kapcsolatba került a **Cég2** Kft-vel (a továbbiakban **Cég2** Kft.) és köztük üzleti tárgyalások kezdődtek a projekt közös beruházás keretében történő megvalósításáról.

PA a **Cég1.** vezető tisztségviselője és dr. **DR** a **Cég2** Kft. jogi képviselője 2014. május 20-21-én e-mail útján is egyeztettek. Dr. **DR** a **Cég2** Kft. általi finanszírozás biztosítékaira javaslatokat dolgozott ki, és ezeket küldte meg e-mailen **P A** nak.

2014. július 4-én a **Cég2** Kft. mint kölcsönadó és a **Cég1.** mint kölcsönvevő írásban szerződést kötöttek 40.000 EUR kölcsön nyújtására. A szerződés szerint a **Cég2** Kft. 20.000 EUR-t a szerződés aláírásával egyidejűleg, átutalással teljesít, a további 20.000 EUR-t pedig a **Cég1.** hívja le meg nem határozott időpontban. A **Cég1.** 2014. december 31. napjáig vállalta a ténylegesen átvett kölcsönösszeg visszafizetését.

Az ügyleti kamat mértékét a szerződő felek évi 5,4%-ban határozták meg és a **Cég1.** késedelmes teljesítése esetére havi 4.000 EUR kötbért is kikötöttek.

A szerződés 1.3. és 1.4. pontjaiban az alperes, aki az ügyletkötéskor a **Cég1.** ügyvezetője volt, készfizető kezességet vállalt a kölcsönösszeg és annak járulékai, valamint a kötbér megfizetésére.

A kölcsönszerződés 3. pontja értelmében a szerződő felek a szerződéssel összefüggésben egymáshoz intézett jognyilatkozataikat írásban kötelesek megtenni a kölcsönszerződésben megjelölt értesítési címekre ajánlott (könyvelt), tértivevényes postai küldeményben vagy az átvétel biztosítása

mellett személyesen, illetve futár útján mindaddig, amíg az egyik fél az értesítési címének megváltozását a másik féllel nem közli és nem kéri, hogy a jövőben a fél az esetlegesen hozzá intézendő jognyilatkozatokat az új címére küldje.

A **Cég2** Kft. ténylegesen 2014. május 6-án és 2014. július 4-én utalt át 20.000-20.000 EUR-t a **Cég1**-nek.

2014 őszére a projekt közös megvalósítása megghiúsult.

A szerződés szerinti határidőre sem a **Cég1**., sem az alperes nem fizette vissza a kölcsön összegét.

A **Cég2** Kft. 2016. április 1. napján a felperesre engedményezte az alperessel és a **Cég1**-lel szemben a kölcsönszerződésből eredő követelését.

A **Cég2** Kft. az engedményezést megelőzően, 2016. márciusában kezdeményezte a kölcsönszerződés módosítását, és ennek tervezetét - amely szerint a kölcsön hátralékos összege kamatokkal, járulékokkal növelten 60.000 EUR, továbbá a teljes tartozás visszafizetésének véghatárideje 2016. május 31. napja - megküldte a **Cég1**-nek. A módosítást a **Cég1**. képviselőjében **NA** ügyvezető, kezesként pedig az alperes aláírta, majd az aláírt példányt 2016. április 20-án - az engedményezésre tekintettel - a felperesnek küldte meg.

A felperes a szerződésmódosítás aláírását megtagadta.

A **Cég1**. és az alperes a felperesnek sem teljesített.

A felperes a keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 40.000 EUR kölcsönösszeg mint tőke és ezen tőkeösszeg után 2014. július 4. napjától a kifizetés napjáig járó évi 5,4%-os mértékű ügyleti kamat, valamint 68.000 EUR késedelmi kötbér megfizetésére.

A keresetét azzal indokolta, hogy a kölcsönszerződés alapján átutalásra került a követelt pénzösszeg kölcsön jogcímén, és a kölcsönbevevőt a szerződésben meghatározott időpontban visszafizetési kötelezettség terhelte. Mivel ennek nem tett eleget, ezért a kezes fizetési kötelezettsége beállt.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Előadta, hogy a kezesi felelőssége járulékos felelősség, ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.) 6:417. § (2) bekezdése második fordulatainak értelmében a készfizető kezes is sikerrel hivatkozhat mindazokra a körülményekre, amelyek a főkötelezett elleni kereset elutasítására vezetnének. Ezért megilletik mindazok a kifogások, amelyek a **Cég1**-t, mint főadóst illették meg a **Cég2** Kft. eredeti jogosulttal, illetve a felperessel szemben.

A fentiek alapján elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a 2014. július 4-én létrejött kölcsönszerződés és kezességi szerződés színlelt, mert a szerződő felek szerződéskötéskori szándéka nem kölcsönjogviszony létrehozására irányult.

Állítása szerint a **Cég1**. szándéka szerint a pénzügyi befektetők ún. részvételi tőkebefektetés formájában, jelentős kockázatot vállalva valósították volna meg a projektbefektetést. Ezt tudomásul véve a **Cég2** Kft. a tulajdonosi köréhez tartozó egyes ingatlanok jelzálogfedezete mellett kész volt hitelt felvenni a projekt fejlesztéséhez szükséges előfinanszírozandó összegek **Cég1**. rendelkezésére

bocsátása érdekében, de ennek feltételeként a projekt kisebb részekre történő feldarabolását határozta meg. Ezt azzal indokolta, hogy ilyen módon nagyobb valószínűséggel és kedvezőbb feltételekkel lehet banki finanszírozáshoz jutni. A projekt kisebb részekre bontása a **Cég2** Kft. üzleti kockázatviselését mérsékelte, mert az egyes fázisok előfinanszírozása során kisebb összeget kellett a beruházásra fordítania. Mivel a **Cég1.** egyértelművé tette, hogy neki nem áll érdekében feldarabolni a projektet abban az esetben, ha a **Cég2** Kft. nem lép be befektetőként, a **Cég2** Kft. az elköteleződése jeléül magára vállalta az engedélyezéssel és feldarabolással járó 40.000 Eurót kitevő költség megfizetését. Ezért a felek ügyleti akarata a projekt feldarabolását fedező költségek megfizetésére irányult, azzal, hogy annak visszafizetésére a **Cég1.** nem köteles.

Kifejtette, hogy az írásbafoglalt kölcsönszerződés a **Cég2** Kft. érdekeinek biztosítására irányult arra az esetre, ha a **Cég1.** visszalépne az együttműködéstől. Ezen felül az volt a céljuk, hogy dokumentált legyen a pénzmozgás.

Arra is hivatkozott, hogy a leplezett megállapodás szerint a **Cég2** Kft. akkor sem érvényesíti az igényét a **Cég1**-l szemben, ha a projekt megvalósítása során nem jut hozzá az előfinanszírozott összegekhez. Ebben az esetben az előfinanszírozás formájában nyújtott pénzügyi források biztosítékként az első és második ütemben megvalósult projektekből részesedik.

Megítélése szerint ezt egyértelműen igazolja, hogy a **Cég2** Kft. felkérte a **Cég1**-t, hogy ennek kapcsán a szükséges szerződések tervezeteit készítse elő, és kért egy üzletrészátruházási szerződést a **Cég1.** 15%-os részesedéséről, a harmadik ütem átruházására irányuló megállapodást és az utófinanszírozás megghiúsulása esetére egy feltételhez kötött üzletrész átruházási megállapodást vagy jelzálogszerződést.

Azt is állította, hogy az első 20.000 EUR átvételét követően a **Cég1.** megkezdte az engedélyek feldarabolását, azaz a projektbe a **Cég2** Kft. belépését biztosító, egyben számára kedvező előfeltételek megteremtésének előmozdítását.

Álláspontja szerint a színleltséget igazolja az is, hogy nem a kölcsönszerződés aláírásakor került átadásra az első 20.000 EUR.

A színlelés tekintetében releváns tényállási elemnek minősítette azt a körülményt is, hogy a **Cég2** Kft. a hitel futamidejének lejártát követően nem érvényesítette az igényét sem a **Cég1**-l szemben, valamint, hogy a **Cég2** Kft. ügyvédje által 2014. május 20-án írt e-mail semmilyen vonatkozásban nem említette az ügyleti biztosítékok között a kezességvállalást.

Azt is kérte figyelembe venni, hogy a **Cég1.** egy projektársaság, nem rendelkezett a kölcsönök rövid határidőre történő visszafizetéséhez megfelelő forrásokkal. Ezért a felek nyilvánvalóan nem számíthattak arra, hogy a **Cég1.** a szerződés szerinti határidőre törleszteni fog.

Arra az esetre, ha a bíróság a kölcsönszerződés és a kezességi szerződés létrejöttét állapítaná meg, arra hivatkozott, hogy ezek a szerződések a jóerkölcsbe ütköznek, ezért semmisek.

Ezt azzal indokolta, hogy az üzleti kockázatvállalás és a befektetéssel elért előnyszerzés (a részesedés megszerzése a **Cég2** Kft. által) kirívóan aránytalanul került megosztásra a **Cég1.** hátrányára. Utalt az egységes bírói gyakorlatra, amely megvonja a jogi hatást az olyan szerződésektől, ahol az irreálisan magas haszonért vállalt kockázat alacsony, mert általánosan jellemző elv az üzleti életben, hogy a hozam (ideértve a kamatot) szükségképpen igazodik a kockázatviselés mértékéhez.

Arra is hivatkozott, hogy a Ptk. szabályai szerint a főadós kötelezettsége és a kezes helytállási kötelezettsége két különböző, eltérő jogcímű kötelezettség. Ezért a főadós kötelezettségének esedékessé válása nem jár szükségképpen a kezes helytállási kötelezettségének esedékessé válásával. A kezes abban az esetben köteles teljesíteni, ha a jogosult felszólította a teljesítésre. Állította, hogy a Ptk. 6:422. §-a szerinti felszólítást sem a felperestől, sem annak jogelődjétől nem

kapott, annak ellenére, hogy **FP**nek szóban jelezte, hogy a lakcíme megváltozott, ezért vele szemben nem vált követelhetővé marasztalási összeg, így a kereset idő előtti is.

Releváns ténynek ítélte azt is, hogy az ügyvezetői megbízatása 2015. első negyedévében megszűnt és ezután nem volt ráhatása a **Cég1.** legfőbb szervének döntéshozatalára, a társaság irányítására, és arra sem, hogy a **Cég1.** a szerződéses jogait hogyan gyakorolja. Ennek azért tulajdonított jelentőséget, mert ezzel a perbeli ún. többszemélyes magánjogi helyzetben a **Cég2** Kft. és a felperes „vigyázni köteles” a szerződésben közvetlenül részt nem vevő, de vagyoni érdekein keresztül erősen érintett fél (alperes) jogi érdekeire.

Arra az esetre, ha a kölcsönszerződés alapján a bíróság fizetésre kötelezné, a szerződésben kikötött kötbér mérséklését kérte.

Előadta, hogy a kötbér a pénztartozás teljesítésének késedelméhez kapcsolódik, ezért arra a késedelmi kamat szabályait kell alkalmazni, tehát a Ptk. 6:186. § (4) bekezdése alapján nem a kötbér, hanem a kamat jogi logikájával kell gondolkodni. Ezért legfeljebb a késedelmi kamat objektív kárátalány jellemvonása dominálhat, a kötbért „büntető” természete nem.

Megjegyezte, hogy a felperes meg sem kísérelte a késedelmi kamatmérték - együttesen kamat és kötbér - igazolását, nem adott elő és nem is bizonyított olyan körülményeket, melyek alátámasztanák a kötbér megállapításához szükséges joghátrány alkalmazhatóságát, és nem igazolta, hogy a kötelezett késedeleméből keletkezett-e kára.

A felperes vitatta a szerződés színleltségét és jóerkölcsbe ütközését. Fenntartotta azt az állítását, hogy a felek között kölcsönszerződés jött létre, és a megállapodással nem a projekt finanszírozására szerződtek.

A kezesi felelősséggel kapcsolatban kifejtette, hogy a Ptk. nem szabályozza a készfizető kezesség jogintézményét, de a szabályozás diszpozitív jellegére tekintettel a felek a sortartás főszabályától eltérhettek, és emiatt a készfizető kezest a sortartás kifogása nem illeti meg. Utalt arra, hogy a kezesi kötelezettség teljesítésére vonatkozó értesítést megküldte az alperes részére. Az alperesnek a **Cég1**-nél betöltött pozícióbéli változását nem ítélte releváns ténynek, utalva arra, hogy a kezességi jogviszony az alperes személyéhez és nem a társaságnál betöltött pozíciójához köthető.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a jogelődje a kölcsönszerződésben kifejezetten rögzítette, hogy a kölcsönösszeg visszafizetése számára kiemelt jelentőséggel bír, és ezzel összhangban került meghatározásra a szerződésben - a felek egyező akaratával - mind a kamat, mind a kötbér mértéke.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 108.000 EUR tőkeösszeget és 40.000 EUR tőkeösszeg után 2014. július 4-től a kifizetés napjáig járó évi 5,4%-os mértékű ügyleti kamatot, továbbá 2.000.000 Ft perköltséget. A kölcsönszerződés 1.3 pontja szerinti, havi 4.000 EUR késedelmi kötbért egyszeri 68.000 EUR kötbérre mérsékelte.

Megállapította, hogy a perrel felmerült, a fentieket meghaladó perköltségét mindegyik peres fél maga viseli.

Kötelezte az alperest, hogy az állam javára fizessen meg 1.200.000 Ft elsőfokú eljárási illetéket.

Kifejtette, hogy sem a felperes jogelődje, sem a **Cég1.** nem állt perben, ezért az ítéletben az alperesnek a projektmegállapodásra vonatkozó hivatkozásait az alperes perbeli nyilatkozataként és állításaként szerepeltethette, azonban ezt meghaladóan az ítéleti tényállás részévé nem tehetette.

Ugyanezen okból álláspontja szerint az érvénytelenségi kifogás kapcsán jogkövetkezmények levonására sincs jogi lehetőség, csak az érvénytelenségi kifogás elutasítására.

Tényként rögzítette, hogy az alperes által sem vitatottan a felperes jogelődje 2014. május 6-án 20.000 EUR és 2014. július 4-én további 20.000 EUR pénzüsszeget fizetett meg banki utalással a **Cég1.** részére.

Rámutatott arra, hogy az írásbafoglalt kölcsönszerződéssel szemben az alperest terhelte annak a bizonyítása, hogy a szerződés színlelt, illetve, hogy a jóerkölcsbe ütközik.

Megállapította, hogy az alperes által indítványozott tanúbizonyítás a szembesítést követően sem vezetett eredményre, és az alperes nem tudta azt az állítását bizonyítani, hogy a kölcsönszerződés színlelésére a szerződő felek közös akarattal, egyező nyilatkozattal törekedtek. A tanúbizonyítás csak azt támasztotta alá, hogy a felperesi jogelőd akarata kölcsönszerződés megkötésére irányult. Ilyen esetben a kölcsönbevevő és a kezes írásbeli kölcsönszerződésben ki nem fejeződő akarata olyan rejtett indok, amelynek nincs a szerződés érvénytelenségét eredményező kihatása.

A fentiek alapján álláspontja szerint a szerződő felek szándéka kölcsönszerződés megkötésére irányult, és a kölcsönszerződés létrejöttéhez szükséges tartalmi elemekben megállapodtak. A 2014. július 4-én létrejött szerződés alapján a 40.000 EUR jogcíme kölcsön volt. A kölcsönszerződés alapján a **Cég1**-t, illetve a készfizető kezes alperest a 40.000 EUR visszafizetési kötelezettsége, valamint a kölcsönszerződésben kikötött ügyleti kamat és késedelmi kötbér megfizetése terhelte.

Azt is megállapította, hogy a szerződés szerinti pénzkölcsön nem sérti az általában elfogadott erkölcsi normákat.

Mivel az alperes nem tudta bizonyítani sem a szerződés színleltségét, sem annak nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközését, ezért a **Cég1.** teljesítésének hiányában az alperest, mint készfizető kezest terhelte a visszafizetési kötelezettség. Kifejtette, hogy a Ptk. kezességre vonatkozó szabályai diszpozitívak, azaz a felek maguk állapíthatják meg a szerződés tartalmát. Ennek alapján nem volt akadálya annak, hogy a kezességi szerződés úgy rendelkezzen, hogy a kezest nem illeti meg a sortartási kifogás joga.

Rámutatott arra, hogy az alperes egyéb peradattal alá nem támasztott, és így bizonyítatlan előadása maradt, hogy a laccímének változásáról tájékoztatta a **Cég2** Kft-t. Ezért az alperes gyáli címére megküldött fizetési felszólítás hatályos. Megjegyezte, hogy a Ptk. 6:5. § (2) bekezdése szerint a jognyilatkozat a címzetthez való megérkezéssel hatályossá válik, az tehát nem szükséges a hatályosuláshoz, hogy címzett a tartalmáról tudomást is szerezzen. Tényként állapította meg, hogy a felperes a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (rPp.) 196. § (1) bekezdésének d) pontja szerint teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősülő feladóvevénnyel bizonyította, hogy postára adta a küldeményt az alperesnek. Mivel a küldeményen a címzés helyes és pontos volt, az az alperes címére meg kellett, hogy érkezzen.

Mindezek alapján megállapította, hogy az alperes saját felróható magatartása az oka annak, hogy a küldeményt nem vette át, erre pedig előnyök szerzése végett nem hivatkozhat.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes által peresített kötbér 68.000 EUR volt, amely a szerződés szerinti 40.000 EUR kölcsön 170%-a. Utalt a BH2017.89. szám alatt közzétett eseti döntésre, amelyben a bíróság a szerződéses szolgáltatás értékének nyolcszorosában kikötött kötbér esetén alkalmazott mérséklést.

Figyelembe vette, hogy sem a **Cég1**, sem az alperes nem teljesített az ítélethozatalig, azaz a teljesítési határidő leteltétől számított 3 évig és kilenc hónapig, ezért ezt a 68.000 EUR-t nem tekintette kirívóan aránytalannak és nyilvánvalóan eltúlzottnak. A kötbér összegét - a kereseti kérelemre is figyelemmel - erre az összegre mérsékelte.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, mert részben nem adta indokát annak, hogy a jogilag releváns tényeket és körülményeket miért rekesztette ki, részben pedig jogszerűtlenek az indokai. Arra hivatkozott, hogy az indokolás a tényállást követően kizárólag a relevánsnak tartott jogszabályokat idézi és néhány joggyakorlatot bemutató döntést ismertet.

Ezen túlmenően is súlyosan jogsértőnek ítélte az ítéletet.

Kifejtette, hogy az érvénytelenségi kifogása kapcsán nem kérte a perben nem álló szerződő felekre nézve jogkövetkezmény levonását. Csupán arra hivatkozott, hogy a kezesi kötelezettsége járulékos, ezért, ha a főadós kötelezettségvállalása semmis, akkor arra ő is hivatkozhat. Álláspontja szerint, ha a kezes arra hivatkozik, hogy a vele szemben érvényesített követelés semmis, akkor annak a vizsgálatát nem mellőzheti a bíróság.

Állítása szerint az elsőfokú bíróság megsértette a bizonyítékok értékelésére vonatkozó eljárási szabályokat is és iratellenes megállapításokat tett.

Továbbra is vitatta, hogy a 40.000 EUR kölcsönként került volna átadásra. Fenntartotta e vonatkozásban az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját, és úgy ítélte meg, hogy az előadásával, illetve az általa szolgáltatott bizonyítékokkal alátámasztotta azt. Sérelmezte, hogy a perbeli bizonyítékokat az elsőfokú bíróság kizárólag a felperes javára értékelte.

Álláspontja szerint az általa előadottakat két érdektelen tanú vallomása is igazolta, de ezeket az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe.

A bizonyítékok alapján igazoltnak ítélte, hogy a projekt finanszírozására jött létre megállapodás a szerződő felek között. Ezt igazolja az is, hogy az **Cég2** Kft. 2014. szeptemberében azt közölte a **Cég1**-l, hogy visszalép a projekt további finanszírozásától. Kérte, hogy a bíróság értékelje azt a tényt, hogy 20.000 EUR átadására jóval a szerződés aláírását megelőzően került sor, és erre a felperes nem tudott elfogadható magyarázatot adni, valamint azt, hogy a szerződés egyszerű szövegezése is arra utal, hogy a feleknek valójában csak egy okiratra volt szükségük a könyvelésük számára. Megítélése szerint az is az általa előadottakat támasztja alá, hogy a **Cég1**. tudottan projektársaság volt, amely nem rendelkezett olyan forrással, hogy a szerződésben szereplő határidőre fizetni tudjon.

Fenntartotta azt a véleményét is, hogy a **FP** által előadottakat nem tanúvallomásként, legfeljebb a felperes személyes előadásaként lehetett volna értékelni. Állította, hogy a felperes javára történő engedményezésre kizárólag azért került sor, hogy **FP** tanúvallomást tudjon tenni a perben.

A jóerkölcsbe ütközés kapcsán is megismételte a korábbi előadásait, külön kiemelve, hogy a perbeli befektetés esetén a kockázat teljes kizárása a társadalom általános értékítélete szerinti rosszallást vált ki, és ehhez a jog a semmisség jogkövetkezményt kapcsolja.

A kötbér mérséklésére vonatkozó igényét is fenntartotta, megismételve, hogy a tőke 120%-ában meghatározott évi kötbér a közfelfogás szerint is kirívóan eltúlzott mértékű.

A másodfokú tárgyaláson a fellebbezése indokolását azzal egészítette ki, hogy a felperes engedély nélkül nyújtott pénzügyi szolgáltatást, ami a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. tv. (Hpt.) szabályaiba, ezáltal jogszabályba ütközik, így a szerződés ezért is semmis. Előadta, hogy az erre vonatkozó információkhoz csak a fellebbezés benyújtását követően jutott.

Arra is hivatkozott, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. tv. (Btk.) 373. § (1) bekezdésébe ütköző csalás, a 345. §-ába ütköző hamis magánokirat felhasználása, valamint 408. § (1) bekezdésének a) pontjába ütköző jogosulatlan pénzügyi tevékenység elkövetése miatt feljelentést tett a Budapest ... Kerületi Rendőrkapitányságon. Erre tekintettel kérte a per tárgyalásának felfüggesztését az általa megindított büntetőeljárás jogerős befejezéséig. Álláspontja szerint a büntetőeljárás igazolni fogja a kölcsönszerződés színleltségét és jóerkölcsbe ütközését.

Előadta, hogy a büntető feljelentéssel kapcsolatban végzett adatgyűjtés során aggályossá vált a számára **GF** né tanú szavahihetősége, mert észlelte, hogy a szerződésen található aláírása nagymértékben eltér a 2015-ben és 2018-ban adott aláírásmintáitól.

Kérte **KI** tanúkénti meghallgatását, arra hivatkozva, hogy tudomással bír arról, hogy a **Cég2** Kft. engedély nélkül folytatott pénzügyi szolgáltatási tevékenységet, és tudhatja azt is, hogy a jelen per tárgyát képező szerződés is ekként került megkötésre.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

Fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem kizárólag az okiratokra alapította a döntését, hanem tanúbizonyítást is lefolytatott, a tanúvallomásokat egybevetette az okiratokkal és nem hagyta figyelmen kívül a projekt kapcsán folytatott előzetes egyeztetéseket sem. Vitatta, hogy **FP** vallomása aggályos vagy ellentmondó lenne.

Ellenezte a per tárgyalásának felfüggesztését és elkésztésre hivatkozással kérte a másodfokú tárgyaláson előterjesztett bizonyítási indítványok elutasítását.

A fellebbezés nem alapos.

Az rPp. 221. § (1) bekezdése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tény nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

A Kúria által már nem fenntartott, de a bíróság indokolási kötelezettségére vonatkozóan a bírói gyakorlatban továbbra is irányadó Pk. 206. sz. állásfoglalás b) pontja szerint az indokolási kötelezettség elmulasztása miatt az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezésére az rPp. 252. §-ának (2) bekezdése alapján csak akkor kerülhet sor, ha az elsőfokú határozatból és az eljárás adataiból nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság döntését mire alapította, s ezért az érdemi határozat nem bírálható felül. Ha azonban az érdemi döntéshez szükséges adatok rendelkezésre állnak, érdemi döntést kell hozni.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította a tényállást (elsőfokú ítélet 2-3. oldal) és megjelölte az annak megállapításakor figyelembe vett bizonyítékokat (elsőfokú ítélet 2. oldal.) és az alkalmazott jogszabályokat (elsőfokú ítélet 26-29. oldal) is.

Az elsőfokú bíróság ugyan nem értékelte részletesen a tanúk vallomását és az alperes által csatolt e-mail levélváltást, de azt rögzítette, hogy a tanúbizonyítás a szembesítést követően sem igazolta az alperes által előadottakat, és kitért arra is, hogy az alperes nem tudta azt az állítását igazolni, hogy a szerződő felek közös akarattal a kölcsönszerződés színlelésére törekedtek. Arra is rámutatott, hogy a tanúbizonyítás adatai alapján az megállapítható volt, hogy a felperes jogelődjének szerződéses akarata kölcsönszerződés megkötésére irányult.

Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában kifejtette a jogkérdésnek minősülő kezességvállalás és a szerződés jóerkölcsbe ütközése kapcsán is a jogi álláspontját.

A fentiekre, valamint arra tekintettel, hogy az érdemi döntéshez szükséges adatok a perben rendelkezésre állnak, az ítélet tábla nem ítélte indokoltnak az ítélet hatályon kívül helyezését.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes által az alperes gyáli címére postai úton megküldött fizetési felszólítás hatályos, mert az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a lakcímváltozásáról szóban tájékoztatta a felperest.

Az alperes a fellebbezésében ezt az ítéleti megállapítást nem sérelmezte, ezért az ítélet tábla az elsőfokú ítélet e megállapítását az rPp. 253. § (3) bekezdése alapján nem vizsgálta felül.

A fellebbezett ítéleti megállapítások kapcsán az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felek által indítványozott bizonyítást lefolytatta, a tényállást a kereset elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és abból helytálló jogi következtetésre jutott.

Az alperes sérelmezte az elsőfokú bíróság érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonásával kapcsolatos jogi álláspontját és előadta, hogy a perben nem kérte az érvénytelenségi kifogása kapcsán a perben nem álló szerződő felek kapcsán jogkövetkezmény levonását.

Az ítélet tábla osztja az alperes azon álláspontját, hogy a perben az alperes érvénytelenségi kifogását érdemben kellett vizsgálnia a bíróságnak. Ezért mellőzi az elsőfokú ítélet 31. oldalának azon megállapítását, hogy a szerződő felek perbenállásának hiányában az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonására a perben nincs lehetőség.

A mellőzött megállapítás mellett azonban az elsőfokú bíróság az alperes érvénytelenségi kifogását érdemben vizsgálta, utalva arra, hogy a Ptk. 6:417. § (2) bekezdése alapján a kezesnek joga van a szerződés érvénytelenségével védekezni.

Ezért bizonyítást is lefolytatott a szerződéskötés körülményeire és az érvényesség kérdésében állást is fogalt.

A fentiek alapján nem volt akadálya az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezései érdemi felülbírálatának.

A perben az alperes elsődlegesen azzal védekezett, hogy a 2014. július 4. napján kötött kölcsönszerződés színlelt, ezért semmis.

Tekintettel arra, hogy a szerződő felek kölcsönszerződés megkötésére irányuló szerződéses akaratát az rPp. 196. § (1) bekezdésének e) pontja szerint teljes bizonyító erejű magánokirat (kölcsönszerződés) igazolja, az rPp. 3. § (3) bekezdése, 164. § (1) bekezdése és 196. § (1) bekezdése alapján az alperesnek kellett bizonyítania azt az állítását, hogy a szerződés színlelt.

Mivel színlelt szerződést csak valamennyi ügyletkötő fél tudatos, akaratának megfelelő magatartása hozhat létre, ezért az alperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a szerződő felek mindegyikének az ügyletkötési akarata az írásba foglalt szerződésben kinyilvánítottól eltérően, más kötelem létrehozására irányult.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során meghallgatta az alperest, továbbá tanúként **PA Lt**, a **Cég1**. vezető tisztségviselőjét, **NAt**, a **Cég1**. tulajdonosát, **FPt**, a **Cég2 Kft**. tanácsadóját és **GFnét**, a **Cég2 Kft**. ügyvezetőjét.

Az alperes a személyes meghallgatásán azt állította, hogy a 40.000 EUR a napenergia projekt két részre bontásának a költsége volt, és a **Cég2 Kft**. azt erre, és nem visszafizetési kötelezettséggel biztosította azzal, hogy ellentételezéseként a **Cég2 Kft** a **Cég1**-ben tulajdont szerzett volna.

PAL a projekt megbontásával, az átutalt 40.000 EUR jogcímével kapcsolatban az alperessel azonos tartalmú tanúvallomást tett. Előadta, hogy „szóba sem került” az átadott összeg visszafizetése. A kölcsönszerződés megkötését a „könyvelés vetette fel”. Állítása szerint **FP**, dr. **DR** vagy a **Cég2 Kft**. szerzett volna részesedést a **Cég1**-ben.

NA úgy nyilatkozott, hogy a 40.000 EUR-t a **Cég2 Kft**. a romániai cégfinanszírozás átalakításának a költségeire nyújtotta azért, mert **FP** tulajdoni részesedést kívánt szerezni a projektben. **P** Aval azonosan adta elő, hogy szóba sem került a visszafizetés. Még hozzátette, hogy nem gondoltak arra, hogy ezt az összeget vissza kell fizetni. A kölcsönszerződés aláírását előadása szerint **FP** könyvelője kérte.

FP azt állította, hogy a 40.000 EUR kölcsön volt, amelyet a projekt értékesítéséhez kért a **Cég2 Kft**-től a **Cég1**.

GFné nem tett értékelhető tanúvallomást.

Az elsőfokú bíróság szembesítette az ellentétes tanúvallomást tett **FPt** és **PALt**, valamint **NAt**, de a szembesítés nem vezetett eredményre, a tanúk fenntartották a korábbi vallomásaikat.

Az alperes arra hivatkozott, hogy **FP** tanúvallomását érdekeltsége folytán figyelmen kívül kell hagyni. **PALt** és **NAt** érdektelennek tekintette, és a vallomásuk figyelembevételét kérte.

Az ítéletábra nem osztja az alperes ezen álláspontját.

PAL és **NA** az érvénytelenségi kifogással támadott szerződésben részes **Cég1**-hez köthető személyek, és mint ilyenek a jogvita mikénti eldöntésében érdekeltek, ugyanúgy, mint **FP**.

A jogvita eldöntésében érdekelt személy tanúvallomást tehet, de a bíróság az rPp. 206. § (1) bekezdésének alkalmazásával dönt arról, hogy a vallomása aggályos-e vagy sem, így azt a tényállás megállapításánál figyelembe veszi-e vagy sem.

Az elsőfokú bírósággal egyezően az ítéletábra is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tanúk vallomása - kifejezett érdekelttségük folytán - nem volt alkalmas a teljes bizonyító erejű magánokiratban foglaltak megdöntésére.

A szerződés színleltségét nem igazolja önmagában az a tény sem, hogy az első 20.000 EUR átutalására - a szerződésben foglaltakkal ellentétben - már a szerződés aláírását megelőzően sor került.

Abból ugyanis, hogy az okiratban rögzített egyik nyilatkozatról bebizonyosodik, hogy nem fedi a valóságot, nem következik, hogy az abban szereplő többi nyilatkozat sem a valóságnak megfelelő. (BDT2001. 446.)

Az alperes által csatolt e-mail váltás ugyancsak nem alkalmas az alperes állításának az igazolására. A levélváltásból ugyanis csak az - a felperes által sem vitatott tény - tűnik ki, hogy a szerződő felek tárgyaltak a projektről és biztosítékként a **Cég2** Kft abban való részesedéséről. Nincs azonban a levelezésben olyan adat, amelyből a 40.000 EUR jogcíme, illetve arra lehetne következtetni, hogy azt a **Cég1**-nek nem kell visszafizetnie.

A szerződés színleltségét cáfolja az a tény is, hogy a **Cég1**. képviselője és az alperes 2016. márciusában aláírták a kölcsönszerződés módosítására vonatkozó okiratot, amelyben elismerték, hogy a 40.000 EUR kölcsön volt.

A szerződésmódosítás aláírását az alperes azzal indokolta, hogy a felperes felszámolással fenyegette a **Cég1**-t, ami lehetetlenné tette volna a projekt finanszírozását. Ezt az előadást azonban csak **PAL** és **NA** érdekelt tanúk vallomása támasztotta alá, egyéb peradat nem.

Az alperes többször hivatkozott arra az elsőfokú eljárásban, hogy a szerződő felek leplezett megállapodásának megfelelően a projekt feldarabolása a felperes kérésének megfelelően megkezdődött.

Az ítéletábra rámutat arra, hogy az alperes nem volt elzárva a perben attól, hogy a projekt feldarabolásával kapcsolatos állításait (a felosztás időpontja, költsége, a költségek fedezése stb.) igazolja, és ezzel legalább az erre vonatkozó állításait valószínűsítse. **NA** tanúvallomásában (29. jkv.) utalt arra, hogy a projekt felosztása megtörtént, és az „jelenleg két részre osztva található”. Ezért a felosztás megtörténte és a felosztás részleteire vonatkozó előadásának bizonyítására lehetősége lett volna az alperesnek, ezt azonban nem tette meg.

Mindezekre tekintettel a rendelkezésre álló bizonyítékokat az rPp. 206. § (1) bekezdése alapján mérlegelve az ítéletábra is úgy foglalt állást, hogy az alperes kölcsönszerződés színleltségére hivatkozó kifogása alaptalan.

Az alperes arra is hivatkozott, hogy a kölcsönszerződés a jóerkölcsbe ütközik. Ezt azzal indokolta, hogy a szerződésben a felek kockázata kirívóan aránytalan, mert a felperes gyakorlatilag kockázat nélkül adott kölcsönt.

Az ítéletábra az elsőfokú bírósággal egyezően rámutat arra, hogy a szerződés akkor ütközik a jóerkölcsbe, ha nyilvánvalóan sérti az általánosan elfogadott erkölcsi normákat, szokásokat és ezért a társadalmi megítélés is egyértelműen tisztességtelennek minősíti. (BH 2000.260.)

A kölcsönszerződéssel mindkét fél kockázatot vállalt. A felperes kockázata az ügyletben, hogy az alperes nem fizeti vissza a kölcsönt. Ez esetben a követelését bírósági úton kell érvényesítenie, és annak végrehajtása sem garantált, mivel a szerződést nem biztosítja biztos fedezetet nyújtó vagyontárgy. Az alperes kockázata pedig az, hogy ha határidőre nem teljesít, terhelik a késedelem szerződés szerinti jogkövetkezményei.

A kölcsönös és a fentiek szerint nem aránytalan kockázatvállalás miatt a szerződés nem sérti az általánosan elfogadott erkölcsi normákat, és nem társul hozzá egyértelműen negatív társadalmi megítélés. Ezért az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az a jóerkölcsbe ütközik.

Nem alapos az alperes jogszabályba ütközés miatti semmisségre történő hivatkozása sem.

A Ptk. 6:95. §-a szerint semmis az a szerződés, amely jogszabályba ütközik, vagy amelyet jogszabály megkerülésével kötöttek, kivéve, ha ahhoz a jogszabály más jogkövetkezményt fűz. Más jogkövetkezmény mellett is semmis a szerződés akkor, ha a jogszabály ezt külön kimondja, vagy ha a jogszabály célja a szerződéssel elérni kívánt joghatás megtiltása.

Az alperes azt állította, hogy a szerződés a Hpt. 3. § (1)-(2) bekezdéseibe ütközik.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (rPtk.) alapján kialakult, és a Ptk. tekintetében is irányadó bírói gyakorlat szerint más jogágak kötelező rendelkezéseit sértő szerződés jogszabályba ütközés miatt csak akkor érvénytelen, ha a más jogági norma kifejezetten rögzíti, hogy annak megsértése egyúttal a szerződés érvénytelenségét eredményezi, vagy a törvény értelmezéséből, az összes körülményből nyilvánvalóan megállapítható, hogy a külön jogszabály a szerződés érvényességét nem kívánja megengedni.

Ilyen esetben az az elv érvényesül, hogy ha külön jogszabály csak az egyik szerződő félre fogalmaz meg a szerződéskötéssel kapcsolatosan előfeltételt (pl. engedélyt vagy egyéb jogosítványt követel meg), ennek hiánya a másik - jóhiszeműen eljáró - szerződő félre nem hat ki, a szerződést önmagában nem teszi jogszabályba ütközővé. A szerződés csak akkor érvénytelen, ha az adott külön jogszabály ehhez az érvénytelenség jogkövetkezményét fűzi, vagyis a szerződés semmisségét kifejezetten kimondja, vagy ha a jogszabály célja - annak komplex vizsgálatából megállapíthatóan - a szerződéskötéssel elérni kívánt joghatás megtiltása. (BH1994. 186. <<https://uj.jogtar.hu/>>, BDT2007. 1643. <<https://uj.jogtar.hu/>>, BDT2006. 1450. <<https://uj.jogtar.hu/>>)

Az alperes által hivatkozott Hpt. a 3. §-ában foglaltak megsértését nem szankcionálja érvénytelenséggel, és a Hpt., valamint a pénzügyi szolgáltatók felügyeletére irányadó jogszabályok együttes értelmezéséből sem lehet olyan következtetést levonni, hogy a jogalkotó célja a Hpt. 3. § (1)-(2) bekezdéseibe ütközően megkötött szerződéssel elérni kívánt joghatás megtiltása volt.

Ezen túlmenően az ítéltábla rámutat arra is, hogy az alperes csak állította, de nem bizonyította, hogy a felperes engedély, illetve bejelentés nélkül végzett a Hpt. 3. § (1)-(2) bekezdése szerinti pénzügyi szolgáltatási tevékenységet. Az általa csatolt okiratok csak azt igazolják, hogy erre hivatkozva egy harmadik személy a Magyar Nemzeti Banknál (MNB) bejelentést tett, és az MNB adatgyűjtést végez, illetve, hogy a Btk. egyes §-aira hivatkozással ő maga ismeretlen tettes ellen feljelentést tett.

Miután a Hpt. 3. § (1)-(2) bekezdéseinek megsértése nem eredményezi az egyedi szerződés semmisségét, a jogosulatlan pénzügyi tevékenység elkövetése és egyéb bűncselekmények miatt - egyébként ismeretlen tétessel szemben - tett feljelentésre indult büntető eljárás nem előkérdése a per eldöntésének. Ezért az ítéltábla nem adott helyt az alperes tárgyalás felfüggesztésére irányuló kérelmének.

Az alperes a másodfokú eljárásban kérte **KI** tanúkenti meghallgatását ugyancsak az alperes jogosulatlan pénzügyi tevékenységére vonatkozóan. A fentiek alapján ez a bizonyítás nem indokolt.

Ugyancsak a másodfokú eljárásban hivatkozott az alperes arra, hogy a kölcsönszerződést a **Cég2** Kft képviselőjében feltehetően nem **GF** né írta alá.

Az alperes az elsőfokú eljárásban nem védekezett azzal, hogy a szerződés nem jött létre, és még a fellebbezési eljárásban sem volt ezzel kapcsolatban határozott hivatkozása, ezért a másodfokú eljárásban erre vonatkozó bizonyításnak nincs helye.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:416. § (1) bekezdésének helytálló alkalmazásával kötelezte az alperest a kölcsön és kamatai megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ezen felül kötelezte az alperest 68.000 Euro összegre mérsékelt kötbér megfizetésére is. E döntését azzal indokolta, hogy ez az összeg nem eltúlzott arra figyelemmel, hogy sem a **Cég1.**, sem az alperes nem teljesített a felperes részére annak ellenére, hogy a visszafizetés határideje 2014. december 31. napja volt.

Mivel a felperes a kötbér mérséklését nem fellebbezte, az ítéltábla csak azt vizsgálta, hogy a kötbér további mérséklése indokolt-e.

A felek pénztartozás késedelmes fizetése esetére kiköthetnek kötbért. A Ptk. 6:186.§ (4) bekezdése szerint erre a késedelmi kamat szabályait kell alkalmazni, és a Ptk. 6:132. §-a alapján a bíróság a mértékét, ha az túlzott, a kötelezett kérelmére mérsékelheti.

A mérséklésre a bírói gyakorlat szerint azonban csak kivételesen kerülhet sor.

Az elsőfokú bíróság a kötbért több mint 60%-kal mérsékelte. Az elsőfokú bíróság indokait osztva ennél nagyobb mértékű mérséklésre az ítéltábla sem látott indokot.

A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - az indokolás fenti kiegészítésével - az rPp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Tekintettel arra, hogy az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, az ítéltábla az rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére. A felperes jogi képviselője írásban fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, továbbá a másodfokú eljárásban megjelent két tárgyaláson. Ezért az ítéltábla a 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése szerint számított, 35.004.960,-Ft fellebbezett érték után járó 625.000,-Ft+Áfa ügyvédi munkadíjat mérséklés nélkül megállapította másodfokú perköltségként a felperes javára.

Győr, 2019.június 6.

Dr.Havasiné dr.Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr.Molnár Andrea sk.
előadó bíró

Dr.Szalay Róbert sk.
bíró